

VU Research Portal

Philanthropy in the welfare state

de Wit, A.

2018

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

de Wit, A. (2018). *Philanthropy in the welfare state: Why charitable donations do not simply substitute government support*. [PhD-Thesis - Research and graduation internal, Vrije Universiteit Amsterdam].

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Samenvatting

Er is veel onderzoek naar het argument dat toenemende overheidsuitgaven donaties aan goede doelen “verdrijven”, terwijl afnemende overheidsuitgaven juist zouden leiden tot meer donaties. Het is maar de vraag of deze verdrijvingshypothese klopt. Het meeste bewijs komt van laboratoriumexperimenten in de gedragseconomie, terwijl sociologische studies meestal geen verband vinden. Deze dissertatie probeert het gat tussen de gedragseconomie en de sociologie te overbruggen. Er zijn allerlei mediërende en modererende factoren die de uiteenlopende resultaten kunnen verklaren. Het onderzoek in deze dissertatie bekijkt een aantal van deze factoren met experimentele en niet-experimentele methoden. In de literatuur naar het verdrijvingseffect van overheidsbestedingen is dit de eerste studie die gebruik maakt van internationale gegevens over donaties aan goede doelen op individueel niveau, de eerste die longitudinale enquêtes analyseert en de eerste die een inhoudsanalyse doet op verslaggeving in de media.

Over het algemeen is er weinig bewijs is voor de verdrijvingshypothese. Analyses met landenvergelijkende data, een longitudinale enquête en scenariovragen laten onder de streep ofwel geen, ofwel een positief verband zien.

In de Nederlandse cijfers zijn geen aanwijzingen te vinden dat organisaties meer investeren in fondsenwerving als ze minder overheidssubsidies ontvangen. Wel laten de analyses zien dat overheidssteun in sommige gevallen kan fungeren als een signaal dat een goed doel het waard is om gesteund te worden.

Natuurbescherming is het terrein waar substitutie tussen overheidsbestedingen en donaties het meest waarschijnlijk is. Het sterkste bewijs voor een *positief* verband is te zien op de terreinen milieu, onderwijs en onderzoek, en internationale hulp. De bevindingen voor gezondheid en sociale doelen zijn niet eenduidig. De resultaten laten zien dat er substitutie tussen sectoren is. Het lijkt erop dat overheidsbestedingen op het gebied van gezondheid en sociale voorzieningen donateurs naar meer “expressieve” doelen drijven, zoals internationale hulp of kunst en cultuur.

Mensen moeten wel *weten* dat overheidsbestedingen veranderen voordat ze hun donatie daarop kunnen aanpassen. Dit lijkt een open deur, maar de rol van informatie is grotendeels onbenoemd gebleven in het academische debat. Veranderingen in overheidsbestedingen worden vaak niet genoemd

in de media, waardoor het onwaarschijnlijk is dat ze een direct effect hebben op geefgedrag. Als mensen op de hoogte worden gebracht van bestaande bezuinigingen kan dat leiden tot een toename van het aantal donateurs met zo'n twintig procent.

Verder blijken niet alle sociale groepen op dezelfde manier te reageren op veranderingen in overheidsbestedingen. Mensen die een hogere opleiding hebben afgerond, die sterkere prosociale waarden hebben, die meer vertrouwen hebben in goededoelenorganisaties en die vaker gevraagd worden om te geven, zijn eerder geneigd om bezuinigingen te compenseren. Mensen die meer empathisch zijn en meer vertrouwen hebben in de overheid zijn juist minder geneigd hun donaties te verhogen na overheidsbezuinigingen. Organisaties die geconfronteerd worden met afnemende overheidssubsidies kunnen dit soort donorprofielen gebruiken in de fondsenwerving.

Het advies voor beleidsmakers is duidelijk: wees voorzichtig met bezuinigingen als je de particuliere financiering van een gezonde filantropische sector wilt bevorderen. Zelfs als particuliere giften toenemen kunnen ze de afnemende overheidsbijdragen nooit volledig compenseren. In specifieke gevallen, echter, kunnen burgers geactiveerd worden om te geven. Door te overleggen met organisaties in de filantropische sector, de beleidscontext zorgvuldig te bestuderen en nota te nemen van het beschikbare onderzoek, kan duidelijk worden wat de mogelijke gevolgen zijn van verschillende budgettaire keuzes.

Al met al kunnen we stellen dat het bewijs voor de verdrijvingshypothese weinig overtuigend is. Alleen in specifieke gevallen kunnen donateurs in het gat springen dat de overheid achterlaat. Over het algemeen zijn filantropie en overheidsbestedingen geen substituten, en dat is een belangrijk inzicht voor beleidsmakers en professionals in de filantropische sector.